

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ
ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ
В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ТА
ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

22 червня 2020 р.

Херсон 2020

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Херсонського національного технічного університету,
протокол № 10 від 07 липня 2020 р.

Актуальні проблеми розвитку фінансової системи України в умовах інтеграційних та глобалізаційних процесів: збірник матеріалів І Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Херсон, 22 червня 2020 р.). Херсон : ХНТУ, 2020. 332 с.

Організаційний комітет

Голова: Сідельникова Л.П. – д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування ХНТУ.

Заступник голови: Новосьолова О.С. – к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування ХНТУ.

Члени організаційного комітету:

Волкова О.В. – к.е.н., доцент, декан факультету економіки, бізнес-аналітики та підприємництва ХНТУ; **Коваленко М.А.** – д.е.н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування ХНТУ; **Сисоєнко І.А.** – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування ХНТУ; **Остапенко А.С.** – к.т.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування ХНТУ; **Чижова Т.В.** – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування ХНТУ; **Бездітко Ю.М.** – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування ХНТУ; **Посаднєва О.М.** – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування ХНТУ.

Збірник містить матеріали І Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми розвитку фінансової системи України в умовах інтеграційних та глобалізаційних процесів», що відбулася 22 червня 2020 року на базі Херсонського національного технічного університету.

Видання розраховане на представників наукової спільноти, викладачів, фахівців у галузі фінансів, працівників органів державного управління, студентів закладів вищої освіти.

Тези розміщуються в авторській редакції. Відповідальність за точність викладеного матеріалу покладена на авторів.

Діденко К.В., студентка
Науковий керівник: *Мордань Є.Ю.,*
к.е.н, старший викладач кафедри фінансів банківської справи та страхування,
Сумський державний університет

ВИНИКНЕННЯ РИЗИКІВ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ У БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВАХ

На сучасному етапі розвитку нашої країни відбувається трансформація економіки, що призводить до змін, в тому числі і негативних – збільшується кількість грошей кримінального походження. Перед власниками незаконно отриманих коштів постає питання як провести їх легалізацію, і основним гравцем в цій схемі стає банк. Банківські установи виступають в ролі своєрідних посередників між власниками тимчасово вільних коштів та тими, хто їх потребує, тому вірогідність залучення банків в кримінальні схеми є високою.

Сучасна банківська система України є вразливою до ризиків легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення (далі – ЛДОЗШ). Досліджуючи підходи щодо визначення та класифікації ризиків ЛДОЗШ різними науковцями, які розглядають їх зі сторони ризику отримання збитків та репутаційного ризику [1, с. 23], [2, с. 10], ризику проведення сумнівних трансакцій або проведення фінансових операцій з порушенням вимог законодавства [3, с. 175], [4, с. 12], [5, с. 228], визначено фактори, що провокують настання ризиків ЛДОЗШ. До них варто віднести:

- недосконале національне законодавство;
- високий рівень корупції;
- високий рівень тіньової економіки;
- низький рівень фінансової грамотності населення;
- великий обіг готівки;

- макроекономічне становище в країні;
- відсутність чіткого механізму боротьби з відмиванням грошей.

Звичайно вищенаведені фактори не є вичерпними, і для кожного банку рівень ризику буде різним, у зв'язку з цим, кожна банківська установа повинна мати структурний підрозділ, який буде оцінювати вірогідність настання ризиків з урахуванням особливостей його діяльності.

Очевидно, що банки несуть велику відповідальність, крім того вони є суб'єктами фінансового моніторингу відповідно до Положення про здійснення банками фінансового моніторингу [6] та повинні вживати заходи внутрішнього контролю задля запобігання використанню банківської системи для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму.

Для ефективної боротьби, з так званими «економічними злочинами», банки використовують різноманітні методи, серед яких можна відзначити такі:

- співпраця та контакт банківського сектору та державних органів з провідними міжнародними фінансовими установами, які мають великий досвід у протидії відмиванню коштів;
- дотримання єдиних правил роботи для банків, що робить їх рівноправними та запобігає відтоку клієнтів;
- використання банками міжнародних бухгалтерських стандартів, що дозволяє забезпечити прозоре відображення інформації на рахунках клієнтів.

Банківські установи забезпечує життєдіяльність підприємств, організацій і в цілому всієї держави, тому є очевидним необхідність боротьби з нелегальними операціями, що є першочерговим завданням для забезпечення безпеки національної економіки. Тому, для попередження злочинів у сфері банківської діяльності необхідно досліджувати цю тему, створювати нові наукові підходи та методи попередження виникнення ризику ЛДОЗШ та удосконалювати механізми для боротьби з ним.

Дослідження виконане у рамках держбюджетної науково-дослідної роботи 0120U100473 «Формування інструментарію детінізації економіки України на основі каузального моделювання траєкторій взаємодії фінансових посередників».

Література

1. Воробьева И. Г. Систематизация инструментов управления рисками финансовых институтов в сфере отмывания денег или финансирования терроризма и направления повышения их эффективности. *Финансовые исследования*. 2013. № 4. С. 21-28.
2. Каратаев М. В., Ревенков П. В., Дудка А. Б., Воронин А. Н. Финансовый мониторинг: управление рисками отмывания денег в банках : монография. Москва : КНОРУС : ЦИПСИР, 2012 . 140 с.
3. Глущенко О. О., Семеген І. Б. Антилегалізаційний фінансовий моніторинг: ризик-орієнтований підхід : монографія / за ред. Р. А. Слав'юка. Київ : УБС НБУ, 2014. 386 с.
4. Оцінка та управління ризиком використання послуг для легалізації кримінальних доходів або фінансування тероризму в комерційному банку : монографія / С. О. Дмитров, О. В. Меренкова, Т. А. Медвідь, О. М. Ващенко; за ред. О. М. Бережного. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. 114 с.
5. Худокормова М. І. Управління ризиками легалізації злочинних доходів як новітня вимога світової спільноти. *Актуальні проблеми економіки*. 2011. № 6. С. 226-232.
6. Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: постанова Правління Національного банку України від 14.05.2003 р. № 189. *Офіційний вісник України*. 2003. № 22.